

Rodzina piecza zastępcza

Problem sieroctwa społecznego to problem ogólnopolski. Dotyczy coraz większej grupy dzieci, które mają biologicznych rodziców, którzy jednak nie wywiązują się w sposób należyty w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec nich.

Jeżeli sytuacja rodziny nie pozwala na pozostawienie w niej dzieci (może być zagrożone ich życie i zdrowie), dochodzi do zabrania dzieci z rodziny biologicznej i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

Kwestie związane z pieczą zastępczą reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U z 2022 r., poz. 447 z późn. zm).

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. Rodzina zastępcza:

- spokrewniona,
- niezawodowa,
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;

2. Rodzinny dom dziecka

Rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej.

Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoba, będący wstępnymi (dziadkowie) lub rodzeństwem dziecka.

Rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

W rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej oraz osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które:

1. Dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
2. Nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona,
3. Wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego,
4. Nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych,

5. Są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionymi przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym,
6. Przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku cudzoziemców ich pobyt jest legalny,
7. Nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
8. Zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
  - rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
  - właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
  - wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

W przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka są obowiązani posiadać świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej lub ośrodek adopcyjny oraz zaświadczenie kwalifikacyjne.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordinatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze otrzymują świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej.

Wysokość pomocy uzależniona jest od formy sprawowanej pieczy zastępczej:

- 660 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1.000 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej, niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Prowadzenie procedur przysposobienia oraz przygotowanie osób zgłaszających gotowość do przysposobienia dziecka, zwanych dalej "kandydatami do przysposobienia dziecka", stanowi wyłączną kompetencję ośrodka adopcyjnego.

Ośrodek adopcyjny prowadzi samorząd województwa lub podmiot, któremu samorząd województwa zlecił realizację tego zadania, na podstawie art. 190 wyżej cytowanej ustawy.

Na terenie Miasta Częstochowy funkcjonują dwa ośrodki adopcyjne:

- **Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny Filia w Częstochowie**
ul. Jana III Sobieskiego 17 B
tel. 501-359-818; 501-362-844

czynny: poniedziałek, czwartek-piątek - 7.30 - 15.30,
wtorek - 7.30 -17.00,
środa - 7.30 - 18.00.

- **Ośrodek Adopcyjny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci**

ul. Nowowiejskiego 3
tel. 34 368-03-39

Informacje w sprawie rodzinnej pieczy zastępczej można uzyskać w:

- Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej
Sekcja Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej
ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 2
tel. 34 372-42-22; 34 372-42-24
czynny: poniedziałek, środa, czwartek - 7.30 - 15.30
wtorek - 7.30 - 16.00,
piątek - 7.30 - 15.00.
- Częstochowskim Centrum Wsparcia Rodziny
ul. Sułkowskiego 9
tel. 502-985-101